

Zadanie 1.15. Aktualizacja zasięgu występowania oraz ocena różnych metod monitoringu omacnicy prosowianki i stonki kukurydzianej dla potrzeb precyzyjnego ich zwalczania

Kierownik zadania: dr hab. Paweł Bereś, prof. IOR – PIB

Opis zadania:

Celem zadania jest kontynuacja rozpoczętych w 2024 roku obserwacji nad weryfikacją zasięgu występowania w Polsce omacnicy prosowianki oraz stonki kukurydzianej ze szczególnym uwzględnieniem północnych regionów kraju dla potrzeb aktualizacji map ich występowania. Zmapowanie kraju na obecność obu szkodników kukurydzy jest kluczowe dla potrzeb wydawania ostrzeżeń o ich obecności na danym obszarze, jak również komunikatów sygnalizacyjnych o potrzebie wdrażania metod integrowanej ochrony roślin. Na podstawie zaktualizowanych map będzie można także prześledzić jak oba szkodniki rozprzestrzeniły się w kraju w ostatnim dziesięcioleciu. Kontynuowane będą badania polowe nad weryfikacją skuteczności działania różnych metod monitorowania pojawu omacnicy prosowianki i chrząszczy stonki kukurydzianej w uprawach kukurydzy na obszarze województwa podkarpackiego i warmińsko-mazurskiego w celu zebrania szczegółowych danych o ich występowaniu na tle aktualnych warunków pogodowych. Wykorzystane będą zarówno bezpośrednie obserwacje roślin na obecność szkodników i uszkodzeń, jakie powodują, jak również różne pułapki chwytne dostępne na rynku w celu wybrania najefektywniejszych. Zebranie przynajmniej 3-letnich danych z tych samych lokalizacji pozwoli poznać trendy w zachowaniu obu szkodników w warunkach monitorowanej pogody, co będzie podstawą do stworzenia i wstępnej oceny skuteczności działania kalkulatorów do oceny terminu wylotu motyli omacnicy prosowianki i chrząszczy stonki kukurydzianej bazujących na analizie sum temperatur efektywnych. Planuje się rozpoczęcie prac nad stworzeniem obu kalkulatorów w 2027 roku, po trzech pełnych latach zbierania danych wejściowych na temat biologii szkodników w systematycznie mierzonych warunkach meteorologicznych.

Planowany harmonogram realizacji zadania:

- 1) analizowanie od początku roku przebiegu warunków pogodowych pod kątem oceny ich wpływu na terminy pojawu, dynamikę lotu, liczebność, a także szkodliwość omacnicy prosowianki i stonki kukurydzianej;
- 2) obserwacja wiosenno-letnia w polowym izolatorze entomologicznym dynamiki wylotu motyli omacnicy prosowianki z resztek poźniwnych, a także analiza lotu obu szkodników w sezonie wegetacyjnym w pułapkach chwytnych (feromonowe, świetlne) pod kątem ustalenia terminów zwalczania;
- 3) analiza dynamiki składania jaj i wylęgu gąsienic omacnicy prosowianki na podstawie obserwacji roślin kukurydzy pod kątem ustalenia terminów zwalczania;
- 4) założenie doświadczeń poletkowych w uprawie kukurydzy w celu sprawdzenia jak zastosowane metody monitoringu szkodników wpłynęły na skuteczność ich zwalczania;

- 5) instalacja i systematyczna obserwacja w różnych regionach kraju pułapek chwytnych na stonkę kukurydzianą i omacnicę prosowiankę w celu potwierdzenia bądź negacji ich obecności na danym obszarze;
- 6) zebranie i usystematyzowanie wszystkich danych z roku 2024 i 2025 na temat występowania obu szkodników na tle warunków pogodowych, jako informacji wejściowych pod stworzenie i wstępną ocenę skuteczności działania kalkulatorów do oceny terminu wylotu motyli omacnicy prosowianki oraz chrząszczy stonki kukurydzianej na kukurydzy.